

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Història

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

Memorial de Greuges del 1885

No tenim, Senyor, la pretensió de debilitar, i encara menys d'atacar, la gloriosa unitat de la pàtria espanyola; ans al contrari, volem enfortir-la i consolidar-la; però entenem que per a aconseguir-ho no és bon camí ofegar i destruir la vida regional per a substituir-la per la del centre [...].

El que nosaltres volem, Senyor, és que a Espanya s'implanti un sistema regional adequat a les condicions actuals i semblant a algun dels que se segueixen als gloriosíssims imperis d'Àustria-Hongria i d'Alemanya, i al Regne Unit de la Gran Bretanya, sistema ja seguit a Espanya en els dies de la nostra grandesa. [...]

Senyor, se'ns arrabassà el nostre sistema administratiu [...] per a ser substituït, primer pel sistema castellà, i avui per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem usar la nostra llengua a les nostres llars i en converses familiars; desterrada de les escoles, ho ha estat més tard de la contractació pública i també dels tribunals, en els quals moltes vegades, i per molt ilustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges. [...]

A força de treball i privacions de tota mena, els nostres industrials han creat una indústria espanyola que en quaranta anys ha progressat i ha assolit un nivell altíssim. Aquesta indústria està sent atacada d'arrel d'uns quants anys ençà, i darrerament ho ha estat i ho és per mitjà del Tractat amb França i del projecte de *modus vivendi* amb Anglaterra. [...]

FONT: Memorial de Greuges lliurat al rei Alfons XII, a Madrid, el 10 de març de 1885.

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Expliqueu DOS dels greuges que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu raonadament DUES diferències entre els dos tipus de catalanisme que es donaren a Catalunya entre el 1876 i el 1898. Esmenteu un representant de cada un i les obres doctrinals que redactaren.

[2,5 punts]

b) Expliqueu els fets més importants del catalanisme durant la Restauració i fins a l'aprovació de les Bases de Manresa, i expliqueu-les.

[2,5 punts]

Exercici 2

Evolució de la població activa espanyola entre el 1940 i el 1975

<i>Any</i>	<i>Agricultura (%)</i>	<i>Indústria (%)</i>	<i>Serveis (%)</i>
1940	50,5	22,1	27,4
1950	47,6	26,5	25,9
1960	39,7	33,0	27,3
1975	21,7	38,0	40,3

FONT: *Anuarios Estadísticos de España* (1940-1975) de l'Institut Nacional de Estadística.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu l'evolució de la població activa en els sectors de l'agricultura, la indústria i els serveis entre el 1940 i el 1975.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu les dues èpoques diferenciades del règim franquista i expliqueu breument el paper d'un personatge polític rellevant de cadascuna, excloent-ne Franco.

[2,5 punts]

b) Expliqueu la crisi final del franquisme fins a la mort del dictador, incloent-hi el paper que hi va tenir l'oposició.

[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

La Guerra de Cuba

FONT: Publicat a *Kladderadatsch* (24 abril 1898). *Cartoon Research Library, Ohio State University*.

La traducció del text del peu de la figura és la següent: «Aquesta trobada ara mateix no sembla precisament feliç per a la pobra Cuba».

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Descriuiu i comenteu el contingut de la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu la Guerra de Cuba i la pèrdua de les colònies del 1898, per què es van produir i quines conseqüències van tenir. Feu referència al regeneracionisme, expliqueu en què va consistir i esmenteu-ne DOS representants fins al 1912 i les polítiques que portaren a terme.
[2,5 punts]
- b) Comenteu l'oposició al sistema de la Restauració fent referència al carlisme, al republicanisme i a l'obrerisme fins al 1898.
[2,5 punts]

Exercici 2

La batalla de l'Ebre

Parte de guerra del día de hoy. Burgos, 14 de noviembre de 1938.

En el sector del Ebro han continuado nuestras tropas la persecución del enemigo, ocupándose el pueblo de [La] Fatarella, así como importantes posiciones en las estribaciones de la sierra del mismo nombre. [...]

Ha quedado ocupada y limpia de enemigos una zona de más de 100 kilómetros cuadrados. Nuestro avance ha tenido una profundidad de 11 kilómetros en algunas direcciones, quedando en nuestro poder 10 kilómetros del ferrocarril de Zaragoza a Barcelona.

El material cogido al enemigo es importantísimo y da idea de la gran derrota sufrida por los rojos, pues, sólo de armamento, van contados hasta ahora 1.263 fusiles, 27 ametralladoras, varios morteros de 81, así como depósitos de municiones de todas clases. [...]

En la cabeza de puente de Serós, una mina propia ha volado un tanque ruso del enemigo.

Nuestros aparatos han bombardeado en el día de hoy los objetivos militares del puerto de Barcelona, alcanzando los muelles y un barco. También se bombardearon las centrales eléctricas de San Adrián de Besós y la fábrica Cros, provocando explosiones.

FONT: *Diario de Burgos* (15 novembre 1938), p. 1.

Pregunta 1

- a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c) Expliqueu i valoreu el contingut de la font fent referència a les dades que conté.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu raonadament la importància de la batalla de l'Ebre en la Guerra Civil. Expliqueu el final de la guerra a Catalunya fent referència al pas de la frontera francesa i a l'inici de l'exili.
[2,5 punts]
- b) Expliqueu l'alçament i l'inici de la Guerra Civil a Catalunya fins als Fets de Maig del 1937, i expliqueu també aquests darrers.
[2,5 punts]

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Història

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

La neutralitat espanyola en la Primera Guerra Mundial

Decreto

Ministerio de Estado

Ordenando a los súbditos españoles la más estricta neutralidad en el actual conflicto europeo.

Declarada, por desgracia, la guerra entre Alemania, de un lado, y Rusia, Francia y el Reino Unido de la Gran Bretaña e Irlanda, sucesivamente, de otro, y existiendo el estado de guerra en Austria-Hungría y Bélgica, el Gobierno de S. M. [Su Majestad] se cree en el deber de ordenar la más estricta neutralidad a los súbditos españoles, con arreglo a las leyes vigentes y a los principios de Derecho público internacional.

En su consecuencia, hace saber que los españoles residentes en España o en el extranjero que ejercieran cualquier acto hostil que pueda considerarse contrario a la más perfecta neutralidad, perderán el derecho a la protección del Gobierno de S. M. y sufrirán las consecuencias de las medidas que adopten los beligerantes, sin perjuicio de las penas en que incurrieran con arreglo a las leyes de España.

Serán igualmente castigados, conforme al artículo 159 del Código Penal, los Agentes nacionales o extranjeros que [...] [realicen o promuevan] en territorio español el reclutamiento de soldados para cualquiera de los Ejércitos o escuadras beligerantes.

Firmado: S. M. el Rey Alfonso XIII y S. M. la Reina Doña Victoria Eugenia.

FONT: *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 219, 7 d'agost de 1914, p. 306.

Pregunta 1

- Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]
- Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]
- Comenteu les DUES instruccions o advertiments que conté la font. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu la crisi del 1917 i, en general, l'etapa que va transcórrer entre aquell any i l'inici de la dictadura de Primo de Rivera, sense explicar aquesta última.
[2,5 punts]
- b)** Expliqueu la crisi del sistema polític de la Restauració a partir del 1898, fent esment dels partits dinàstics o tradicionals, del regeneracionisme i de les forces d'oposició al sistema fins al 1917, sense explicar els fets d'aquest darrer any.
[2,5 punts]

Exercici 2

Missa de campanya a la plaça Universitat de Barcelona

FONT: Josep Brangulí, 7 de març de 1939 (Arxiu Nacional de Catalunya).

Pregunta 1

- a)** Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b)** Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c)** Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne la simbologia.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu què va suposar la implantació del règim franquista a Catalunya des dels punts de vista polític, econòmic i cultural. Expliqueu la repressió franquista i la lluita antifranquista a Catalunya fins al 1959.
[2,5 punts]
- b)** Expliqueu el règim franquista a Catalunya durant l'etapa *desarrollista* i els canvis econòmics i socials que va comportar. Expliqueu la lluita política antifranquista a Catalunya des dels anys seixanta fins a la mort del dictador.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932

Presidència del Consell de Ministres.

El President de la República Espanyola.

A tots els qui la present vegin i entenguin, sapigueu:

Que les Corts han decretat i sancionat la següent

LLEI

Article 1. Catalunya es constitueix en regió autònoma dintre de l'Estat espanyol, de conformitat amb la Constitució de la República i el present Estatut. El seu organisme representatiu és la Generalitat, i el seu territori, el que formen les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona en el moment de promulgar-se el present Estatut.

Article 2. L'idioma català és, el mateix que el castellà, llengua oficial a Catalunya.

Per a les relacions oficials de Catalunya amb la resta d'Espanya, així com per a la comunicació entre les Autoritats de l'Estat i les de Catalunya, la llengua oficial serà el castellà.

Qualsevol disposició o resolució oficial dictada dintre de Catalunya haurà d'ésser publicada en ambdós idiomes. La notificació es farà també en aquesta forma si així ho sollicita la part interessada.

[...]

Article 8. En matèria d'ordre públic, d'acord amb el que està disposat en els números 4, 10 i 16 de l'article 14 de la Constitució, queden reservats a l'Estat tots els serveis de seguretat pública a Catalunya, sempre que siguin de caràcter extra-regional o supra-regional, la policia de fronteres, immigració, emigració, estrangeria i règim d'extradició i expulsió. Correspondran a la Generalitat tots els altres serveis de policia i ordre interiors de Catalunya.

FONT: *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 265, 21 de setembre de 1932.

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu DOS dels articles que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'establiment de la Segona República a Catalunya, la Generalitat provisional, l'elaboració i l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, i la vida política fins a la mort del president Macià.

[2,5 punts]

b) Expliqueu la vida política i els conflictes que es van viure a la Catalunya autònoma durant el 1934 i fins al 1936.

[2,5 punts]

Exercici 2

1. La llegenda de la cinta que envolta les columnes diu: «Plus Ultra».
2. El lema de la cinta superior és «Una Grande Libre»; i la llegenda al voltant de les columnes és: «Plus Ultra».

Símbols de la Guerra Civil espanyola

FONT: Instituto de Historia y Cultura Militar. Madrid.

Pregunta 1

- a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c) Identifiqueu i compareu les imatges 1 i 2, i esmenteu les diferències que hi observeu.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu les diferents fases de la Guerra Civil espanyola des del punt de vista militar.
[2,5 punts]
- b) Expliqueu UN dels dos conflictes interns següents que s'esdevingueren durant la Guerra Civil: els Fets de Maig del 1937 o la unificació de falangistes i carlins del mes d'abril del mateix any. Expliqueu també l'etapa final de la guerra, des del gener fins a l'abril del 1939.
[2,5 punts]